

MAVZU: ISHCHI XUJJATLAR BILAN ISHLASH

1. Ish olib borilayotgan jadvalning barcha yacheykalarini ajratib kursatish.

Joriy darchadagi ishchi jadvalning barcha yacheykalarini ajratib kursatish uchun sichkoncha tugmasini bosgan xolda sichkonchani xarakatga keltirish lozim.

2. Ustunlar sarlavxasi. Jadvaldagi barcha mavjud 256 ustunlar lotin alifbosining bosh xarflari bilan belgilanadi va u A dan boshlab IV gacha belgilanib boriladi. Boshkacha aytganda, A dan Z gacha, keyingi ustunlar AA, AV,.....,AZ,VA,....,VZ,.... va oxirgi 256-ustun IV deb belgilanadi. Biror ustunning barcha yacheykalarini belgilab olish uchun ustun sarlavxasi ustida sichkoncha tugmasini bosish kerak.

A	B	C	D	E	F	G
---	---	---	---	---	---	---

3. Faol yacheyka indikator. Bu kora rangdagi kontur bulib, joriy yacheykani ajratib kursatib turadi. Ayrim xollarda u jadvallar kursori deb xam ataladi.

4. Katorlar tartibi. Ishchi jadvalning xar bir katori tartib rakamiga ega bulib, u 1 dan to 65536 gacha rakamlanadi. Bu katorlarning keragini tanlab olish sichkoncha yoki klaviaturadagi tugmalar majmuini bosish orkali amalga oshiriladi.

4
5
6
7
8
9
10
11

5. Varaklarning yorliKi. Bu yorliklarning xar biri yon daftarchaning yorliKiga uxshash bulib, ishchi kitobning aloxida varaklari sifatida karaladi. Ishchi kitob ixtiyoriy sondagi varaklardan iborat bulishi mumkin. Uar bir varakning nomi buladi va u varak yorliKida kursatib kuyiladi.

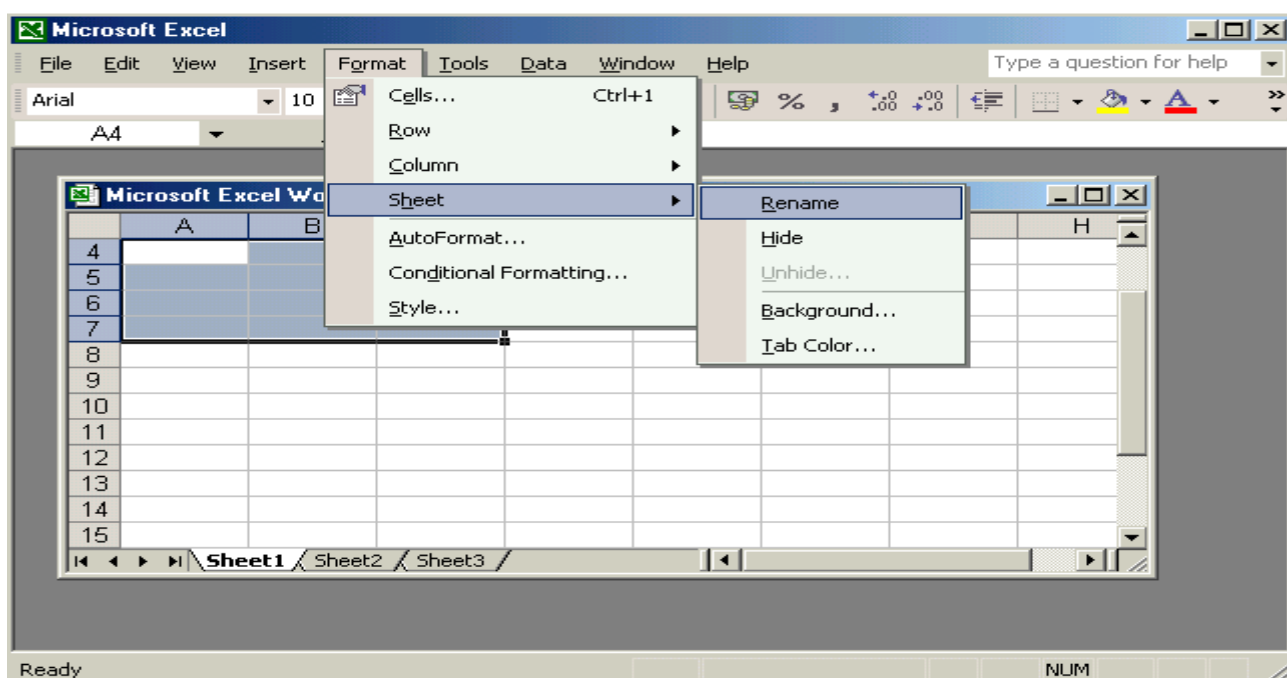

Ishchi kitob varaklari bilan ishlash

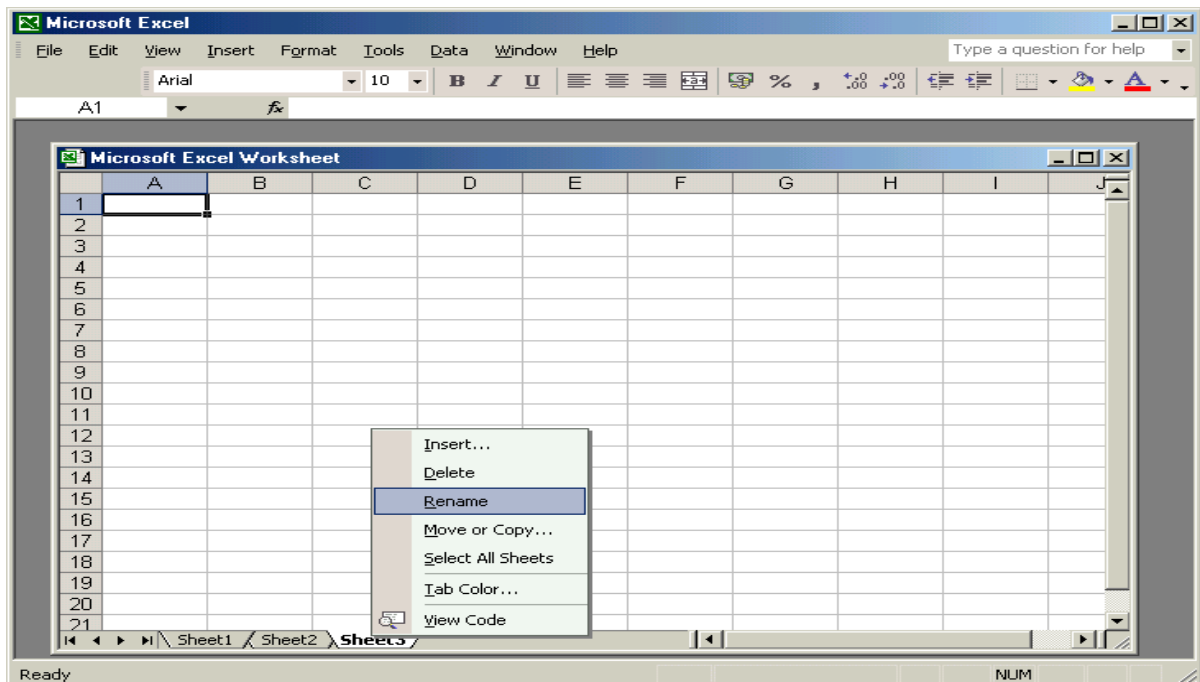
EXCEL dasturi ishga tushirilgandan sung avtomatik ravishda yangi Ishchi kitob «Kniga 1» nomi bilan yaratiladi. Agarda siz boshka Ishchi kitob yaratmokchi bulsangiz, uskunalar panelidagi «Sozdat» piktogrammasiga sichkoncha kursatkichini keltirib tugmani bosishingiz kerak buladi. Yangi yaratilayotgan kitob kompyuter xotirasida saklanib, xali fayl sifatida diskda saklanmagan buladi. Agar aloxida kursatilgan bulmasa, jadvaldagi ishchi varaklar 16 tagacha bulishi mumkin. Yangi yaratilgan ishchi kitobida bitta varak bilan faol ish olib boriladi. Boshka varakni faollashtirish uchun shu varakning yorliKi ustiga sichkoncha kursatkichini keltirib bosish kerak. Boshka varaklarni kurib chikish uchun aylanma kursatkich tugmasini bosish kerak. Aloxida nom berilmagan bulsa ishchi jadval varaklari «LIST1», «LIST2»... kabi nomlanadi. Bu varaklarni kayta nomlash xam mumkin.

Ishchi jadvaldagi varaklarni kayta nomlash

Varak nomlarini uzgartirishni kuyidagi usullarda amalga oshirish mumkin:

- «Format»—«List»—«Pereimenovat» buyruklarini tanlagan xolda yangi varak nomini kiritish (8.4-rasm).
- Sichkoncha kursatkichini varak yorliKi ustiga olib borib chap tugmachani ikki marta bosish va yangi nomni kiritish.
- Sichkoncha kursatkichini varak yorliKi ustiga olib kelish va sichkonchani ung tugmasini bosish va kontekstli menyuda quyidagi buyruklarni bajarish: Menyudagi «Pereimenovat» (Kayta nomlash) buyruKini tanlash va yangi nomni kiritish (8.5-rasm).

Eslatma: Yukoridagi amallardan ixtiyoriy birini bajarib bulgandan sung ENTER tugmasi bosilishi kerak. Shundan keyin yangi kiritilgan nom varaklar yorligida xosil buladi.

Yangi kiritilgan nomlar uzunligi bush joy bilan birgalikda 31 ta belgigacha bulishi mumkin. Agarda uzun nom berilgan balsa, varaklar yorliKi xam shunchalik katta bulib, keyingi varak yorliklarining nomlari kurinmay koladi.

Ishchi kitobga yangi varaklar kiritish

Ishchi kitobga kushimcha yangi varaklar kiritish uch yul bilan amalga oshiriladi:

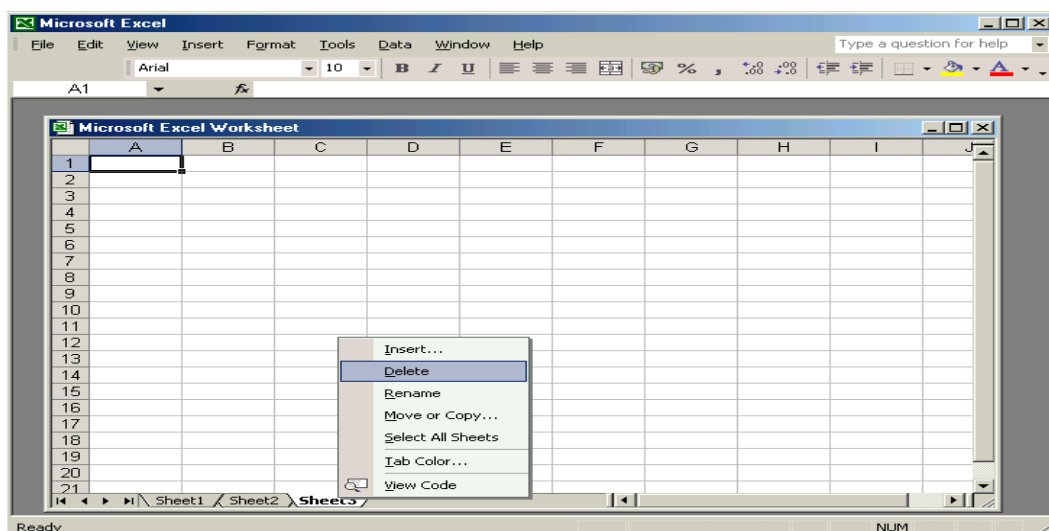
- «Vstavka»—«List» buyruklarini bajarish orkali;
- Sichkonchani ung tugmasini varak yorliKi ustida bosib, kontekstli menyudagi «Vstavit» (Kuyish) buyruKini tanlash orkali;
- Shift Q F11 tugmalarini barobar bosish orkali.

Eslatma. Yukoridagi amallar bajarilgandan sung ishchi kitobdagi yangi kushimcha varak avtomatik ravishda faollashgan varak xolatiga utadi va nomi kursatilgan uz yorliKiga ega buladi.

Ishchi kitobdan varaklarni olib tashlash (yopish)

Ishchi kitobdagi kerak bulmagan varak nomlarini olib tashlash (yopish) quyidagi usullarda amalga oshiriladi:

- «Pravka»—«Udalit list» buyruklar ketma-ketligini bajarish orkali;
- Sichkonchani ung tugmasini olib tashlanayotgan varak yorliKi ustida bosish va buyruklar menyusidan «Udalit» (Olib tashlash) buyruKini tanlash orkali (8.6-rasm). Bunda EXSEL varakni olib tashlashni tasdiklashingizni suraydi.

Ishchi kitobdan uchirilgan varaklarda ma'lumotlar yozilgan balsa uni kayta tiklab bulmaydi. Shuning uchun ishlayotganda ma'lumotlarni «Otmenit» (Bekor kilish) tugmachasini bosib uchirib yuborish kerak emas.

Tugmachalar yordamida uzgarishlar kilish kuyidagi jadvalda berilgan:

Бажармоқчи бўлган ишингиз	Қуйидаги тугмаларни биргаликда босинг
Жорий соҳани ажратиш (уни бўш қатор ва устунлар ўраб туради)	CTRL+SHIFT+* (Юлдашча)
Ажратилган соҳани битта ячейкага кенгайтириш	SHIFT+йўналиш тугмалари (стрелкалар)
Мавжуд тўлдирилган ячейкалар чегарасигача ажратилган соҳани кенгайтириш	CTRL+SHIFT+йўналиш тугмалари (стрелкалар)
Ажратилган соҳани қатор бошигача кенгайтириш	SHIFT+HOME
Ажратилган соҳани нарақнинг бошигача кенгайтириш	CTRL+SHIFT+HOME
Ажратилган соҳани нарақнинг охиригача кенгайтириш (қуйи ўнг бурчақскача)	CTRL+SHIFT+ END
Устунни тўлиқ белгилаш	CTRL+пробел (бўшлиқ тугмаси)
Қаторни тўлиқ белгилаш	SHIFT+пробел (бўшлиқ тугмаси)
Варақни тўлиқ белгилаш	CTRL+ Ф
Ажратилган диапазоннинг жорий ячейкасини белгилаш	SHIFT+ BACKSPACE
Ажратилган соҳани бир экран қуйига кенгайтириш	SHIFT+ PAGE DOWN
Ажратилган соҳани бир экран юқорига кенгайтириш	SHIFT+ PAGE UP

SAVOL VA TOPSHIRIKLAR

1. Ishchi xujjat darchasining asosiy elementlari nimalardan iborat?
2. Yacheyka yoki diapazonni ajratib kursatish kanday amalga oshiriladi?
3. Ustunlar sarlavxasi kanday belgilanadi?
4. Varak yorliKi nima?
5. Yangi ishchi kitob kanday yaratiladi?
6. Ishchi varak kanday faollashtiriladi?
7. Ishchi jadvaldagi varaklar kanday kayta nomlanadi?
8. Ishchi kitobga yangi varaklar kiritish kanday amalga oshiriladi?
9. Ishchi kitobdan varaklar kanday olib tashlanadi?